

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร

กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

โทร.02-579-5519 mail : agritech.pr@gmail.com

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 6 กันยายน 2566

ส่วนกลาง			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
ไม้ผล	1	ทุเรียนในแสงไฟ สบายนอนเจาะเมล็ด	เว็บไซต์ไทยรัฐออนไลน์
ส่วนภูมิภาค			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
แปลงใหญ่	2	แปลงใหญ่มะพร้าวบางยางใช้แตนเบียน กับดักฟีโรโมน ป้องกันกำจัดหนอนและด้วงแรดมะพร้าว โดยไม่ใช้สารเคมี	เว็บไซต์เทคโนโลยีชาวบ้าน
วิสาหกิจชุมชน	3	จังหวัดแม่ฮ่องสอนติดตามผลและส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้เป็นวิสาหกิจชุมชน ดีเด่น ระดับจังหวัด	เว็บไซต์สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ต้นแบบเกษตรกร	4	ฟาร์มบ้านสวน ต้นแบบเกษตรผสมผสาน สร้างงาน สร้างอาชีพ บ้านคลองปอม	YouTube: NBT YALA
อื่นๆ			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
เตือนเกษตรกร	5	5 โรคพืชหน้าฝนที่ต้องเฝ้าระวัง	FB: ก้าวเกษตร
ความร่วมมือ	6	กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จับมือ กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนเกษตรกรไทยปรับบทบาทให้เป็น 'เกษตรกรมืออาชีพ'	เว็บไซต์ JUKJUM

ทุเรียนในแสงไฟ สยบหนอนเจาะเมล็ด

จากปัญหาทุเรียนภาคใต้ที่ส่งออกไปประเทศจีน ถูกทางการจีนตีกลับเนื่องจากพบหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน และสำนักงานศุลกากรจีน (GACC) ได้ทำหนังสือแจ้งเตือนให้ทางการไทยให้ตรวจสอบย้อนกลับทุเรียนที่พบปัญหาหนอนเจาะเมล็ดในทุกชิปเมนต์ จนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของทุเรียนไทย

“ในช่วงต้นฤดูฝนมักจะพบการระบาดของทำลายของหนอนเจาะเมล็ดทุเรียนสูงมาก เนื่องจากสภาพอากาศมีความชื้นสูง ดินนึ่ม ดักแด้นอนเจาะเมล็ดทุเรียนที่อยู่ในดินจะฟักตัวออกมา และทำลายภายในผลทุเรียน แต่เมื่อมองจากภายนอกผลจะไม่พบร่องรอยของการทำลาย

ปัญหานี้สร้างความเสียหายต่อเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียน โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดยะลา ทำให้เกษตรกรขายทุเรียนได้ในราคาที่ต่ำลง และขาดความน่าเชื่อถือต่อผู้บริโภค โดยในปีที่ผ่านมาเกษตรกรพื้นที่จังหวัดยะลา ประสบปัญหาหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน เกิดความเสียหายแก่ผลผลิตประมาณร้อยละ 5 ของปริมาณผลผลิตทุเรียนทั้งหมด”

นายเข้มแข็ง ยุติธรรมดำรง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร บอกว่า จังหวัดยะลามีพื้นที่ปลูกทุเรียนมากที่สุดเมื่อเทียบกับไม้ผลชนิดอื่น ปี 2566 มีพื้นที่ปลูก 96,234 ไร่ ให้ผลผลิตแล้ว 66,788 ไร่ คาดการณ์ผลผลิตจะมีประมาณ 89,661 ตัน สร้างรายได้ให้เกษตรกรทะลุกว่า 10,000 ล้านบาท

สำหรับในฤดูกาลผลิตปี 2566 สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา ได้เร่งสร้างการรับรู้และเตือนภัยเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนให้เฝ้าระวัง ป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน ด้วยวิธีการผสมผสาน ตั้งแต่ระยะการพัฒนาผลอ่อนเพราะเป็นช่วงที่มีความเสี่ยงที่หนอนจะเจาะเมล็ดทุเรียนเข้าไป

โดยสนับสนุนวัสดุองค์ความรู้และการใช้นวัตกรรมใหม่ “ทุเรียนในแสงไฟ” เป็นการใช้ไฟแสงขาวจากหลอดฟลูออเรสเซนต์ไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน พบว่าได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ

สำหรับวิธีการผสมผสานในการป้องกันกำจัดหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน อธิบตีกรรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์หนอนเจาะเมล็ด โดยตรวจดูตัวเต็มวัยของหนอนเจาะเมล็ดในกับดักแสงไฟ หากมีฝนตกหนักติดต่อกัน 2-3 วัน ควรตรวจดูทุกวัน

หากพบผีเสื้อหนอนเจาะทุเรียน ให้ใช้ไฟแสงขาวไล่ผีเสื้อหนอนเจาะเมล็ดทุเรียน พร้อมกับห่อผลทุเรียนโดยใช้ถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่าง เพื่อให้หยดน้ำระบายออก จะสามารถช่วยป้องกันผีเสื้อตัวเต็มวัยมาวางไข่ได้

โดยให้เริ่ม ห่อตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุได้ 6 สัปดาห์เป็นต้นไป ก่อนห่อผลควรตรวจสอบและป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง อย่าให้มีติดอยู่กับผลที่จะห่อ

รักษาสวนให้สะอาดอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบสวนหลังทุเรียนติดผลแล้ว หากพบผลที่ถูกทำลายหรือผลร่วงในสวนที่มีการระบาดของหนอนเจาะเมล็ด ควรเก็บผลร่วงไปเผาทำลายทิ้งนอกสวนทุกวัน เพื่อลดจำนวนเนื่องจากหลังจากทุเรียนร่วงไม่นาน หนอนที่อยู่ภายในผลจะเจาะรูออกมาเพื่อเข้าดักแด้ในดิน แล้วจะพัฒนาไปสู่การเป็นตัวเต็มวัยที่จะมาวางไข่ต่อไป

ส่วนการป้องกันกำจัดโดยใช้สารเคมีกำจัดแมลงเมื่อเริ่มพบตัวเต็มวัย สารเคมีที่กรมวิชาการเกษตรแนะนำ คือ ไซเปอร์เมทริน+ไพซาโลน อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แลมบ์ดาไซฮาโลทริน อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ฉีดพ่นทุก 7-10 วัน และไม่ควรรใช้สารเคมีชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน และควรมีการสลับชนิดเพื่อป้องกันศัตรูพืชคือสารเคมี.

.....

แปลงใหญ่มะพร้าวบางยางใช้แตนเบียน กัดดักพีโรโมน ป้องกันกำจัดหนอนและด้วงแรดมะพร้าว โดยไม่ใช้สารเคมี

กรมส่งเสริมการเกษตร หนุนแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมตำบลบางยาง จังหวัดสมุทรสาคร ใช้แตนเบียนบราคอน และกัสดักพีโรโมน ป้องกันกำจัดหนอนและด้วงแรดที่ทำลายมะพร้าว เน้นทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นเพิ่มผลผลิตโดยไม่ใช้สารเคมี และเลี้ยงชันโรงในสวนมะพร้าว ช่วยผสมเกสรให้มะพร้าวติดลูกตก

มะพร้าวน้ำหอม เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชาวสมุทรสาคร แต่ละปีมีเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจจำนวนมาก เนื่องจากจังหวัดสมุทรสาคร เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของมะพร้าว โดยได้ขึ้นชื่อว่าเป็นพื้นที่สามน้ำ ได้แก่ น้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ทำให้เกษตรกรในอำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบน นิยมทำสวนมะพร้าวน้ำหอมจำนวนมาก โดยในพื้นที่อำเภอกระทุ่มแบน มีพื้นที่ปลูกกว่า 2,957 ไร่ ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลมะพร้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจำนวนมาก สร้างงาน สร้างรายได้ให้เกษตรกรและชุมชนอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง

แปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมตำบลบางยาง อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอีกหนึ่งกลุ่มเกษตรกรตัวอย่างที่รวมตัวจัดตั้งเป็นแปลงใหญ่ เมื่อปี 2564 มีนายปจิต บุญเพ็ญ เป็นประธานแปลงใหญ่ ปัจจุบันมีสมาชิก 30 ราย พื้นที่ปลูก 835 ไร่ โดยแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมตำบลบางยาง มีความโดดเด่นในการรวมกลุ่มและนำนโยบายแปลงใหญ่มาปรับใช้และบริหารจัดการแปลงจนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

โดยเฉพาะการลดต้นทุน การเพิ่มปริมาณผลผลิต และการพัฒนาคุณภาพสินค้า การเพิ่มมูลค่า และช่องทางการตลาดที่หลากหลาย พร้อมขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่นและประชาชนทั่วไปที่สนใจ

นายเอนก ชื่นอารมณ์ เกษตรจังหวัดสมุทรสาคร กล่าวว่า กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร และสำนักงานเกษตรอำเภอกระทุ่มแบน ได้ให้ความสำคัญกับการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และช่องทางการตลาดอย่างต่อเนื่อง โดยเข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรแปลงใหญ่ มะพร้าว น้ำหอม ตำบลบางยาง ลดการใช้สารเคมี เพื่อลดต้นทุนและหันมาใช้วัสดุในท้องถิ่นแทน เนื่องจากปุ๋ยและสารเคมีมีราคาแพง และเพื่อความปลอดภัยต่อตัวเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม จึงได้ส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพแทน โดยปุ๋ยหมักนอกจากจะใช้มูลสัตว์ เศษฟาง หญ้า หรือแกลบ เป็นส่วนประกอบแล้ว เกษตรกรยังใช้ใบหรือทางมะพร้าวที่แห้งหลุดจากต้นนำมาบดหรือสับทำเป็นปุ๋ยหมักอีกด้วย ส่วนน้ำหมักชีวภาพก็ใช้เศษพืชผัก หรือ เศษปลา มาหมักเพื่อฉีดพ่นบำรุงทางใบและโคนต้น เป็นการลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตได้เป็นอย่างดี

ส่วนการกำจัดศัตรูของมะพร้าวโดยเฉพาะหนอน และแมลง ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้หลักธรรมชาติบำบัด นั่นก็คือ การใช้แตนเบียนบราคอน ในการกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ที่เป็นศัตรูสำคัญของมะพร้าว น้ำหอม สำหรับการเพาะเลี้ยงแตนเบียน จะใช้หนอนผีเสื้อข้าวสารเป็นสถานที่วางไข่ของแตนเบียน โดยแตนเบียนเพศเมียจะใช้เข็มแทงเข้าไปในตัวหนอนและปล่อยสารชนิดหนึ่งออกมา ทำให้หนอนเป็นอัมพาต แล้วจึงวางไข่บนตัวหนอน และออกเป็นแตนเบียนบราคอนรุ่นต่อไป จากนั้นเกษตรกรจะนำไปปล่อยในสวนมะพร้าว เพื่อกำจัดหนอนตามธรรมชาติ สามารถหยุดการระบาดของหนอนต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ชีวภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เชื้อบีทีในการกำจัดหนอน และกับดักฟีโรโมนในการป้องกันกำจัดด้วงแรดมะพร้าว เกษตรกรไม่ต้องพึ่งสารเคมีแต่อย่างใด และมีการขยายผลองค์ความรู้สู่เกษตรกรรายอื่น ๆ

เกษตรจังหวัดสมุทรสาคร กล่าวอีกว่า ส่วนการเพิ่มผลผลิต ได้ส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงชันโรงในสวนมะพร้าว เพื่อช่วยผสมเกสร ทำให้มะพร้าวติดลูกตก โดยชันโรงจะมีวิธีการหากินที่ไกลพอสมควร ดังนั้นหากเลี้ยงชันโรงไว้ จะถือเป็นผู้ช่วยในการผสมเกสรทำให้มะพร้าวติดลูกจำนวนมาก และเกิดรายได้จากการขายน้ำผึ้งชันโรงเป็นการสร้างรายได้เสริม นอกจากนี้ระหว่างที่มะพร้าวยังไม่สามารถให้ผลผลิตได้ เกษตรกรบางส่วนก็ได้ปลูกฝรั่งและพืชอื่น ๆ ระหว่างแถวของต้นมะพร้าว ทำให้เกิดรายได้อีกทางหนึ่ง

“สำหรับช่องทางการตลาด นอกจากเกษตรกรส่วนใหญ่จะขายมะพร้าวผลสดให้กับพ่อค้ารายใหญ่ ที่มารับซื้อที่หน้าสวนแล้ว บางส่วนยังส่งเสริมให้เกษตรกรออกร้านจำหน่ายสินค้าร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สินค้าของตัวเอง และนำสินค้าแปรรูปต่าง ๆ จากมะพร้าว เช่น มะพร้าวแก้ว มะพร้าวทอดเสื่อ และน้ำมะพร้าวสด มาวางจำหน่าย ส่วนการพัฒนาคุณภาพผลผลิต ได้ส่งเสริมให้ทุกแปลงที่เป็นสมาชิกแปลงใหญ่มะพร้าว น้ำหอม ตำบลบางยาง ได้มาตรฐาน GAP ทุกไร่ และอยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้ได้ GI หรือ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาสินค้าสู่ตลาดพรีเมียมหรือการส่งออกในอนาคต” เกษตรจังหวัดสมุทรสาคร กล่าว

ด้านนางผุสดี ศรีลัมภ์ เกษตรอำเภอกระทุ่มแบน กล่าวเพิ่มเติมว่า ความโดดเด่นของแปลงใหญ่มะพร้าว น้ำหอม ตำบลบางยาง นอกจากรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าวและด้วงแรดมะพร้าว โดยใช้แตนเบียนบราคอนและกับดักฟีโรโมน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิตด้วยการเลี้ยงชันโรงในสวนมะพร้าวเพื่อช่วยผสมเกสรแล้ว ยังโดดเด่นด้านการลดต้นทุนการผลิตด้วยการทำปุ๋ยหมักใช้กันเอง

โดยใช้วัสดุทางมะพร้าวที่ก่อนหน้านี้เป็นแค่ขยะ นำกลับมาทำเป็นปุ๋ยหมักบำรุงต้นไม้มะพร้าวได้ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จากเอกชนรายใหญ่ที่นำวัสดุเหลือใช้จากโรงงาน เช่น กากตะกอนรีด เปลือกไข่ มาให้กับทางกลุ่มได้นำมาทำเป็นปุ๋ยหมักไว้ใช้ เพื่อลดต้นทุน และลดใช้สารเคมี โดยมีประธานและสมาชิกแปลงใหญ่ทุกคนช่วยกันขับเคลื่อนงาน จึงถือได้ว่าเกษตรแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมตำบลบางยาง เป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนมาก

นายปภิต บุญเพ็ง ประธานแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมตำบลบางยาง อำเภอกระทุ่มแบน กล่าวถึงการบริหารจัดการสวนมะพร้าวให้ยั่งยืนว่า นำองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากสำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสาคร และสำนักงานเกษตรอำเภอกระทุ่มแบนมาใช้ โดยเฉพาะการใช้แตนเบียนบราคอน มากำจัดหนอนหัวดำมะพร้าว ไม่ต้องพ่นสารเคมี และตั้งแต่ใช้กันเองภายในสมาชิกแปลงใหญ่ก็ได้ผลเป็นอย่างดี โดยไม่มีใครหันกลับไปใช้สารเคมีอีกเลย นอกจากนี้ยังทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพใช้กันเอง เป็นการเพิ่มผลผลิต โดยนำวัสดุเหลือใช้ในครัวเรือน และในสวนของเราเองมาหมักกับมูลสัตว์ต่าง ๆ โดยเฉพาะน้ำหมักชีวภาพที่นำเศษพืชผัก เศษอาหาร และเศษปลาจากตลาด มาหมักกับกากน้ำตาล และสารพัด หมักเพียง 15 วัน ก็สามารถฉีดพ่น หรือราดบนโคนต้นมะพร้าวทำให้มะพร้าวเจริญเติบโต เพิ่มผลผลิตได้มาก และเป็นการลดต้นทุนการผลิตได้อีกทางหนึ่ง

“ส่วนการสร้างความเข้มแข็งภายในกลุ่ม เกิดจากพวกเราทำกิจกรรมและถ่ายทอดความรู้ให้กันและกันอย่างสม่ำเสมอ โดยมีเจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ และเกษตรจังหวัดมาเป็นพี่เลี้ยง แต่ละเดือนจะมีการประชุมกลุ่ม และรายงานความคืบหน้าผลผลิตแต่ละแปลง หรือสอบถามปัญหาของกันและกัน หากพบปัญหา ก็จะช่วยกันแก้ไข นอกจากนี้ทุกคนยังมีหุ้นภายในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งด้านการเงิน ส่วนรายได้เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพ่อค้ารายใหญ่มารับซื้อหน้าสวน เกษตรกรเจ้าของสวนไม่ต้องทำอะไร มีหน้าที่เพียงดูแลรักษาสวนมะพร้าวให้เกิดผลผลิตมากขึ้น โดยราคาขายหน้าสวนปัจจุบันขายเป็นลูก ๆ ละ 8-10 บาท ทำให้พออยู่ได้ เช่น สมาชิกบางรายมีพื้นที่ปลูกมะพร้าว 25 ไร่ แบ่งเก็บผลผลิต 20 วันต่อ 1 ครั้ง หรือ 2 เดือน 3 ครั้ง ได้เงินเฉลี่ยครั้งละกว่า 1 แสนบาท ถือว่าเป็นรายได้ที่ดีและมั่นคง” ประธานแปลงใหญ่มะพร้าวน้ำหอมตำบลบางยาง กล่าว

.....

สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน

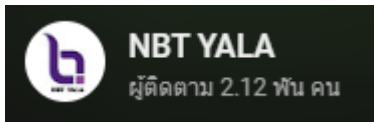

จังหวัดแม่ฮ่องสอนติดตามผลและส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ให้เป็นวิสาหกิจชุมชน ดีเด่น ระดับจังหวัด

วันที่ 4 กันยายน 2566 เวลา 13.30 น ที่ ห้องประชุมสำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน นายเชษฐา โมสิกรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัดแม่ฮ่องสอน ครั้งที่ 2/2566 โดยมีหัวหน้าส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุม

สำหรับการประชุมในครั้งนี้ เพื่อติดตามผลการรายงาน การจัดกิจกรรม/โครงการ ส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ของหน่วยงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยติดตามผลการประกวดวิสาหกิจชุมชน ดีเด่น ระดับจังหวัดประจำปี 2566 ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มอบหมายให้จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดำเนินการประกวดวิสาหกิจชุมชน ดีเด่น ระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับจังหวัด ได้ดำเนินการประกวด ประจำปี 2566 ในระหว่างวันที่ 16 – 17 กุมภาพันธ์ 2566 ที่ผ่านมารียบร้อยแล้ว ผลการประกวดดังนี้ รางวัลชนะเลิศ วิสาหกิจชุมชนเครื่องเงินบ้านละออบ เลขที่ 108 หมู่ที่ 6 ตำบลห้วยห้อม อำเภอแม่ลาน้อย รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาหารพื้นบ้านสารอาหารครบถ้วนสูตรไทยใหญ่และชนเผ่า อำเภอปาย เลขที่ 293 หมู่ที่ 1 ตำบลเวียงใต้ อำเภอปาย และรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 วิสาหกิจชุมชนปักผ้าฝ้าย ป่าปู้ เลขที่ 82 หมู่ที่ 2 ตำบลผาบ่อง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน

.....

ประเด็น พี่ที่บ้านสวน ต้นแบบเกษตรผสมผสาน สร้างงาน สร้างอาชีพ บ้านคลองปอม
 ช่องทาง NBT YALA

ก้าวเกษตร

4.7 แसन ถูกใจ • ผู้ติดตาม 5.1 แसन คน

5 โรคพืชหน้าฝนที่ต้องเฝ้าระวัง

ช่วงฤดูฝนสภาพอากาศจะมีความชื้นสูง ซึ่งเหมาะสมกับการระบาดของโรคพืชหลายชนิด ทั้งโรคพืชที่เกิดจากเชื้อรา เชื้อแบคทีเรีย กรมส่งเสริมการเกษตร ได้แนะนำในเฟสบุ๊กของกรมฯถึงวิธีรับมือกับการระบาดของ 5 โรค ที่พบบ่อยในช่วงฤดูฝน โดยให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงปลูกพืชอย่างสม่ำเสมอเพื่อเฝ้าระวังการระบาด และวางแผนการจัดการโรคพืชในแปลงปลูกให้ดี เพื่อลดความเสียหายที่จะเกิดจากการเข้าทำลายของโรคพืชเหล่านี้

1. ราน้ำค้าง (Downy mildew)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Peronosporaparasitica*

ลักษณะอาการ : ใบจะเป็นจุดละเอียดสีดำอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ด้านใต้ใบ ตรงจุดเหล่านี้จะมีราสีขาวอมเทาอ่อนคล้ายผงแป้งขึ้นเป็นกลุ่มๆ กระจายทั่วไป ใบที่อยู่ตอนล่างๆ จะมีแผลเกิดก่อนแล้วลุกลามขึ้นไปยังใบที่อยู่สูงกว่า ใบที่มีเชื้อราขึ้นเป็นกลุ่มกระจายเต็มใบจะมีลักษณะเหลืองและใบจะร่วงหรือแห้ง ในเวลาที่อากาศไม่ชื้นจะไม่พบผงแป้งและแผลแห้งเป็นสีเทาดำ

การแพร่ระบาด : ระบาดได้ตั้งแต่ระยะที่เป็นต้นกล้าจนเจริญเติบโตเต็มที่ ซึ่งจะทำความเสียหายมากเพราะทำให้ใบเสียหายและเจริญเติบโตช้า โรคนี้ไม่ทำให้ต้นตาย แต่ทำให้น้ำหนักผลผลิตลดลง เพราะต้องตัดใบที่เป็นโรคทิ้ง

การป้องกันกำจัด :

หากพบโรคเริ่มระบาด ให้ฉีดพ่นด้วย เมทาแลกซิล 25% ดับเบิลยูพี อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดเมโทมอร์ฟ 50% ดับเบิลยูพี อัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ 80% ดับเบิลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ แมนโคเซบ+เมทาแลกซิล-เอ็ม 64% +4% ดับเบิลยูจี อัตรา 80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟอสอีทิล-อะลูมิเนียม 80% ดับเบิลยูพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นให้ทั่วทั้งด้านบนใบและใต้ใบ ทุก 5-7 วัน

ส่วนการป้องกันเกษตรกรควรเลือกใช้เมล็ดพันธุ์สะอาดที่มีคุณภาพดีจากแหล่งปลอดโรค ก่อนปลูก ควรแช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นอุณหภูมิ 50°C (ต้มน้ำจนเดือดแล้วเติมน้ำปกติลงไปผสม 1 เท่า) นาน 20-30 นาที หรือคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วย เมทาแลกซิล 35% ดีเอส อัตรา 10 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม และควรปลูกให้มีระยะห่างพอสมควร ไม่เบียดแน่นจนเกินไป เพราะจะทำให้เกิดความชื้นสูง อากาศไม่ถ่ายเท และโรคระบาดได้รวดเร็ว หลังการเก็บเกี่ยวเรียบร้อยแล้ว ควรเก็บเศษซากพืชส่วนที่หลงเหลือในแปลง และหมั่นกำจัดวัชพืชในแปลง นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูกทันที เพื่อลดการสะสมเชื้อราสาเหตุโรค หลีกเลี่ยงการปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำในพื้นที่แปลงเดิม ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน และทำความสะอาดเครื่องมืออุปกรณ์ทางการเกษตรที่ใช้กับต้นเป็นโรคก่อนนำกลับมาใช้ใหม่กับต้นปกติทุกครั้ง.

2.โรคเน่าคอดิน (Damping off)

เชื้อสาเหตุ: เชื้อรา Pythium sp. หรือ Phytophthora sp.

ลักษณะอาการ : เกิดเฉพาะในแปลงต้นกล้า เนื่องจากการหว่านเมล็ดที่แน่น ต้นเบียดกัน ถ้าในแปลงมีเชื้อโรคแล้ว ต้นกล้าจะเกิดอาการเป็นแผลซ้ำที่โคนต้นระดับดิน เนื้อเยื่อตรงแผลจะเน่าและแห้ง ถ้าถูกแสงแดดทำให้ต้นกล้าหักพับ ต้นเหี่ยวแห้งตายในเวลารวดเร็ว

การแพร่ระบาด : เชื้อราติดมากับเมล็ด หรืออยู่ในดิน น้ำ ผน

การป้องกันกำจัด :

1. ไถพลิกกลับหน้าดิน ตากแดด เพื่อลดปริมาณเชื้อราในดินก่อนเพาะกล้า
2. คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยสารเมทาแลกซิล ๓๕% ดีเอส อัตรา ๗ กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ ๑ กิโลกรัม ก่อนเพาะกล้า
3. ควรเพาะเมล็ดในระดับที่ไม่ลึกมาก และไม่แน่นจนเกินไป เว้นระยะต้นให้แสงแดดสามารถส่องผ่านลงได้
4. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงเพาะ เพื่อลดความชื้นในแปลง
5. แปลงเพาะกล้าควรมีการระบายน้ำที่ดี ไม่ให้น้ำท่วมขัง
6. เมื่อพบต้นกล้าที่เป็นโรค ถอนต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูกทันที และราดดินบริเวณที่เป็นโรค และบริเวณใกล้เคียงด้วยสารโพรพาโมคาร์บไฮโดรคลอไรด์ ๗๒.๒% เอสแอล อัตรา ๖-๑๒ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไฮเมกซาโซล ๓๖% เอสแอล อัตรา ๒๒-๒๖ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

3.โรคใบจุด (Alternaria leaf spot)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Alternaria brassicae*

ลักษณะอาการ : ในต้นกล้าจะพบจุดแผลเล็กๆ สีน้ำตาลที่บริเวณใบโคนต้น ต้นที่โตแล้วใบมีแผลวงกลม สีน้ำตาลซ้อนกันหลายชั้น เนื้อเยื่อรอบๆ แผลเปลี่ยนเป็นสีเหลือง แผลมีทั้งเล็กและใหญ่ บนแผลมักจะมีเชื้อราชั้นบางๆ เป็นผงสีดำ

การแพร่ระบาด : สปอร์ของเชื้อสาเหตุ สามารถปลิวไปตามน้ำ ลม แมลง สัตว์ เครื่องมือเกษตรกร มนุษย์ และสามารถติดไปกับเมล็ดพันธุ์ได้ หรืออาศัยอยู่กับวัชพืชในแปลง

สภาพที่เหมาะสมต่อการเกิดโรค : ความชื้นสูง สภาพอากาศร้อนชื้น โดยเฉพาะในฤดูฝน อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 25-30 องศาเซลเซียส

การป้องกันกำจัด :

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ปลอดโรค ไม่นำเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่พบการเกิดโรคมารปลูก
2. แช่เมล็ดในน้ำอุ่นประมาณ 50 องศาเซลเซียส (การเตรียมน้ำอุ่นโดยต้มน้ำให้เดือดแล้วเติมน้ำธรรมดาลงไปหนึ่งเท่า) นาน 20-25 นาที หรือคลุกเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา ไอโพรไดโอน 50% WP อัตรา 5-10 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม ก่อนปลูก
3. หลีกเลี่ยงการปลูกในแปลงปลูกที่เคยมีการระบาดของโรค อย่างน้อย 3-4 ปี
4. ไม่ปลูกพืชระยะชิดกันจนเกินไป ควรให้มีแสงแดดส่องผ่านได้และมีการระบายอากาศที่ดี
5. หมั่นกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค
6. ตรวจสอบแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบโรคในระยะกล้า ควรถอนต้นกล้าที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก หากพบโรคในระยะต้นโต ควรตัดใบที่เป็นโรคออก นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซิสโตรบิน 25% SC อัตรา 5-10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอโรทาโลนิล 50% SC อัตรา 20-30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 5-7 วัน

4.โรคราสนิมขาวในผัก (White Rust)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Albugo ipomoea-aquaticae* Sawada

ลักษณะอาการ : มีจุดสีเหลืองซีดด้านบนของใบ ด้านใต้ใบตรงกันข้าม จะเป็นตุ่มนูนเล็ก ๆ ขนาด 1-2 มิลลิเมตร อาจพบลักษณะปุ่มปม หรือบวมพองโตขึ้นในส่วนของก้านใบและลำต้น

การป้องกันกำจัด :

1. ก่อนปลูกควรไถพลิกกลับหน้าดิน ตากแดด ทิ้งไว้ระยะหนึ่ง และใส่ปุ๋ยขาวเพื่อปรับสภาพดิน
2. ใช้เมล็ดพันธุ์ จากแหล่งที่ไม่มีมีการระบาดของโรค
3. คลุกเมล็ดก่อนปลูกด้วยสารเมทาแลกซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ดพันธุ์ 1 กิโลกรัม
4. ไม่หว่านผักบุงแน่นเกินไป เพราะจะทำให้มีความชื้นสูง
5. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก
6. ตรวจสอบแปลงปลูกสม่ำเสมอ โดยเฉพาะใบล่างๆ เมื่อพบพืชเริ่มแสดงอาการของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค หรือถอนต้น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วพ่นด้วยสารแมนโคเซบ+เมทาแลกซิล-เอ็ม 64%+4% WG อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชยาโซฟามิด 40% SC อัตรา 6 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไชมอกซานิล+แมนโคเซบ 8%+64% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เมทาแลกซิล 25% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ

แมนโคเซบ 80% WP อัตรา 20-30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วโดยเฉพาะบริเวณด้านใต้ใบ พ่นซ้ำทุก 5 - 7 วัน และควรหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวอย่างน้อย 7 วัน

7. แปลงที่พบการระบาดของโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย และไม่ควรรีบน้ำจนขึ้นแฉะเกินไป
8. หลังการเก็บเกี่ยว ควรนำเศษซากพืชไปทำลายนอกแปลงปลูก
9. ในแปลงที่พบโรคระบาด ควรปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

5.โรครเหี่ยว (wilt)

เชื้อสาเหตุ : เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

ลักษณะอาการ : เกิดอาการเหี่ยวอย่างช้า ๆ ใบที่อยู่โคนต้นเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและร่วง ต่อมาใบจะเหี่ยวทั้งต้น เมื่อผ่าลำต้นบริเวณเหนือระดับดินตามยาวจะพบว่าท่อน้ำท่ออาหารเป็นสีน้ำตาล จนในที่สุดจะแห้งตาย

การแพร่ระบาด : การเกิดโรคนี้อาจจะเกิดเป็นหย่อม ๆ ถ้าสภาพอากาศมีอุณหภูมิสูงและดินมีความชื้นสูง ทำให้โรครนี้ระบาดได้ดี

การป้องกันกำจัด :

1. หลีกเลี่ยงการปลูกพริกในพื้นที่ที่เคยเกิดโรครนี้ระบาดมาก่อน
2. ก่อนปลูกควรไถกลับหน้าดินตากแดด และใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ เพื่อปรับสภาพดิน
3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี
4. ไม่ปลูกพริกแน่นเกินไป เพื่อให้สามารถระบายความชื้นได้ดี
5. ตรวจแปลงปลูกสม่ำเสมอ เมื่อพบโรค ถอนต้นที่เป็นโรคนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยปูนขาว หรือใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อีไตรไดอะโซล ๒๔% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ อีไตรไดอะโซล + คิวโนโตซีน ๖% + ๒๔% อีซี อัตรา ๓๐-๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร รดดินในหลุม และบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันเชื้อราแพร่ไปยังต้นข้างเคียง
6. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน

.....

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า จับมือ กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนเกษตรกรไทยปรับบทบาทให้เป็น 'เกษตรกรมืออาชีพ'

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร ประชุมหารือแนวทางการพัฒนาเกษตรกรไทย สู่การเป็น 'เกษตรกรมืออาชีพ' ที่มีคุณภาพ ผ่านการวางระบบบัญชีต้นแบบให้กับวิสาหกิจชุมชน ช่วยบริหารต้นทุนการผลิตและรับมือกับสถานการณ์ราคาผลผลิตที่มีความผันผวนตลอดเวลา พร้อมเพิ่มเครือข่ายพันธมิตรขยายช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย มั่นใจ!! เกษตรกรไทยสุดเจ๋ง มีความรู้ด้านการเกษตรสูง หากเพิ่มบทบาทความเป็นผู้ประกอบการเข้าไป จะเสริมแกร่งเป็นเกษตรกรใส่สูทที่มีศักยภาพ

นางรวีพรรณ ช่างเย็นฉ่ำ รองอธิบดีกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า “ภารกิจสำคัญที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าเร่งดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรทั้งภาครัฐและเอกชน คือ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการชุมชนมีความเป็นมืออาชีพด้านการค้าขาย และมีการบริหารจัดการธุรกิจอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบผลการดำเนินงานได้ทุกขั้นตอน ส่งผลให้เห็นจุดอ่อนและนำมาปรับแก้-ปรับเพิ่มให้กลายเป็นจุดแข็ง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจให้ประสบผลสำเร็จ

ล่าสุด กรมฯ ร่วมมือกับ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยนายฤกษ์ อุดมมะเวทิน รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ยกระดับเกษตรกรไทยให้เป็นเกษตรกรมืออาชีพ และก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการชุมชนอย่างเต็มตัว โดยทั้ง 2 หน่วยงานเห็นพ้องกันว่า เกษตรกรไทยนอกจากจะเป็นเกษตรกรโดยอาชีพแล้ว หมวกอีก 1 ใบ คือ การเป็นผู้ประกอบการที่นำผลผลิตทางการเกษตรออกจำหน่ายผ่านระบบพ่อค้าคนกลาง หรือ ค้าขายเองผ่านช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ ซึ่งหมวกของการเป็นเกษตรกรมีความชัดเจนอยู่แล้ว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องนำความเป็นผู้ประกอบการใส่เข้าไปในความคิดและทัศนคติ พร้อมนำเครื่องมือทางธุรกิจที่จำเป็น เช่น เทคโนโลยีต่างๆ เข้าไปช่วยปรับบทบาทให้เป็น 'เกษตรกรมืออาชีพ' ที่พร้อมนำทักษะการเป็นผู้ผลิต (ต้นน้ำ) มาผนวกกับการเป็นผู้ประกอบการหรือผู้จำหน่าย (กลางน้ำ) ก่อนนำส่งสินค้า

หรือผลิตผลทางการเกษตรแก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นปลายน้ำของห่วงโซ่การบริโภค ทำให้ระบบการบริหารจัดการด้านสินค้าและธุรกิจมีประสิทธิภาพ นำมาซึ่งผลกำไรที่มั่นคงในอนาคต

นางรวิพรรณ กล่าวต่อว่า การยกระดับเกษตรกรให้มีความเป็นมืออาชีพเริ่มดำเนินการแล้ว โดยกรมฯ และหน่วยงานพันธมิตร ได้ลงพื้นที่ส่งมอบ ‘ระบบบัญชีต้นแบบ’ ซึ่งเป็นเครื่องมือทางธุรกิจที่จำเป็นและเป็นหัวใจหลักในการประกอบธุรกิจให้แก่วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในการจัดทำบัญชีอย่างเป็นระบบ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม จ.เพชรบุรี และวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพร และผลไม้ จ.ลำพูน

จากการลงพื้นที่พบว่า แม้เกษตรกรจะมีจุดเด่นด้านการผลิต แต่ส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาด้านการบริหารจัดการ และยังขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีต้นทุน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารต้นทุนและเป็นข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจประกอบกิจการทุกด้าน รวมทั้ง ขาดการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อทำรายงานขายและรายงานต้นทุนที่ถูกต้อง ส่งผลให้ไม่ได้รับความเชื่อมั่นจากสถาบันการเงินซึ่งเป็นแหล่งเงินทุนสำคัญของเกษตรกร นอกจากนี้ ด้วยสถานการณ์ด้านราคาผลผลิตที่มีความผันผวนตลอดเวลา เกษตรกรจึงไม่สามารถวางแผนการผลิตและการขายได้ ทำให้ผลประกอบการของเกษตรกรขาดทุน และไม่สามารถอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น การส่งมอบระบบบัญชีต้นแบบ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เกษตรกรได้เรียนรู้การบันทึกรายการค้าอย่างง่ายและครบถ้วน ช่วยปลูกฝังให้เกษตรกรมีการจัดทำรายงาน เก็บรวบรวมเอกสารอย่างเป็นระบบมากขึ้น และนำเครื่องมือนี้ไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับโมเดลธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน

อนาคตกรมฯ และหน่วยงานพันธมิตรตั้งใจที่จะนำผลสำเร็จจากการส่งมอบระบบบัญชีต้นแบบให้กับวิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลไร่มะขาม จ.เพชรบุรี และวิสาหกิจชุมชนพัฒนาผลิตภัณฑ์พืชผักสมุนไพร และผลไม้ จ.ลำพูน นี้ ไปขยายผลและประยุกต์ใช้กับวิสาหกิจชุมชนรายอื่น ซึ่งมีโมเดลธุรกิจที่แตกต่างและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังได้ร่วมกันวางแนวทางการพัฒนาเกษตรกรให้มีความเป็นผู้ประกอบการและเป็นเกษตรกรมืออาชีพที่สามารถวางแผนระบบการผลิตและบริหารต้นทุนได้ด้วยการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร โดยการเพิ่มเครือข่ายพันธมิตรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สร้างโอกาสทางการค้าร่วมกัน และขยายช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย โดยการเพิ่มทักษะความเชี่ยวชาญด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และเทคนิคการนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้มีความน่าสนใจ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างความมีคุณค่า และความน่าสนใจของสินค้าเกษตร ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากขึ้น โดยจะดำเนินงานภายใต้นโยบาย ‘เกษตรผลิต-พาณิชย์ตลาด’ และ ‘ตลาดนำการผลิต’ ที่กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงเกษตรฯ ใช้ร่วมกันในการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรไทย

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ กรมส่งเสริมการเกษตร มั่นใจว่า เกษตรกรไทยมีความรู้และความแข็งแกร่งด้านการเกษตรกรรมที่สูง หากเพิ่มบทบาทความเป็นผู้ประกอบการเข้าไปให้แก่เกษตรกร จะเป็นการเสริมแกร่งให้มีความเป็นมืออาชีพที่พร้อมรับมือกับทุกสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี” นางรวิพรรณ กล่าวทิ้งท้าย

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองกำกับบัญชีธุรกิจ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โทร 0 2547 4407 อีเมล : accounting@dbd.go.th สายด่วน 1570 และ www.dbd.go.th